

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din. za pol leta 15 Din. za izozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Vsi hočejo pomagati.

Agrarne konference. — Mednarodna banka za poljedelske kredite. — Nezadostna sredstva.

O svetovni gospodarski krizi, ki je zadela v prvi vrsti vse poljedelske države, smo že mnogo pisali, mi in drugi. Povedali smo tudi ponovno, v čem ta kriza obstoji; če namreč kmet svojega pridelka ne more prodati, ali pa ga mora prodati pod lastno ceno, tudi ne more nič kupovati, in zato trpi tudi industrija. Tako poganja en klin drugega in gospodarska razpoka je vedno večja.

Danes je kriza že tako občutna, da ne more nobena država mimo nje, in vsi odgovorni državniki iščejo sredstva, kako bi bilo mogoče popraviti obstoječe žalostno stanje. Poljedelske države se združujejo, da bi organizirale skupno prodajo poljedelskih produktov — toda kaj pomaga vsa organizacija, če ni odjemalcev, ki bi ponujano blago dobro plačali? Drugi poskušajo s carinami, da bi držali cene vsaj doma na neki višini. Do neke meje so carine res dobre, toda samo tam, kjer doma blaga ni preveč. Če ga je pa preveč, kam naj prodajo višek? Tako ugibajo eni sem, drugi tja, pravega izhoda pa ni še nikjer videti.

V najnovejšem času so pa poskusili še drug način. Ustanovili so namreč veliko »Mednarodno banko za poljedelske kredite«. Naloga te banke naj bi bila, dajati v prvi vrsti poljedelskim državam znatne kredite za pomoč ogroženemu poljedelstvu. Kredite naj bi kmetje porabili za modernizacijo svojih obratov, za racionalizacijo in za podobne stvari, da bi stroške pridelovanja znižali in tako tudi pri razmeroma se nizkih cenah svojih pridelkov dosegli nekaj dobička.

Ta načrt izgleda na prvi pogled zelo, valjiv, ker kmetje so danes res po vsem svetu potrebni znatnih kreditov, v resnici pa ta načrt kmetom ne more prinesiti nič dobrega.

Poglejmo, kako stoji stvar v malem, pa jo bomo razumeli tudi v velikem.

Mala kmetija (ali pa velika) je n. pr. nesla še pred nekaj leti pri tedanjih stroških obdelovanja in pri tedanjih cenah pridelkov toliko, da je gospodar lahko prehranil sebe in svojo rodbino, tudi oblekel in obul jo je in plačal davke in morebitne obresti od dolgov in nakupil oziroma dal popraviti potrebno orodje. Vsi ti činitelji; vrednost brane, vrednost obleke in obutve, višina davka, cena orodja, stroški za delavce in cena prodane pridelka so morali torej stati v nekem določenem medsebojnem razmerju, da se je moglo ohraniti gospodarsko ravnotežje. To se pravi: če se je spremenila ena izmed naštetih postojank, se je morala primerno spremeniti tudi kakšna druga postavka (ali pa več postavk), da je bilo zopet doseženo ali ohranjeno ravnotežje. Če so se n. pr. zvišali produkcijski stroški, se je moral znižati davek ali pa ob enem povisati prodajna cena, ker

je ena postavka odvisna od druge. Kakor hitro pa se to ni zgodilo, ampak se je spremenila le ena postavka, druga pa ne, je prišla kmetija ob svoje gospodarsko ravnotežje. Preko tega porušenega ravnotežja je za prvo silo pomagal kredit, toda ta pomoč je bila le navidezna, kajti kredite je treba tudi vračati, plačevanje dolga pa je porušeno gospodarsko ravnotežje še bolj rušilo, dokler ni zapel boben!

Tako je bilo v malem in je še danes in tako je in bo tudi v velikem. Nova Mednarodna banka za poljedelski kredit torej s krediti ne bo rešila vedno bolj grozeče krize.

Pot do rešitve je popolnoma druga in smo jo zgoraj že označili: Posamezne gospodarske postavke (glej zgoraj) je treba zopet spraviti v pravilno medsebojno razmerje, da dosežemo znova gospodarsko ravnotežje.

Vsakdanja praksa nam kaže, da je najbolj važna gospodarska postavka za kmeta prodajna cena za njegove pridelke. Ta cena je danes nizka in bo pri današnji ogromni poljedelski produkciji in z ozirom na vedno večji tehnični napredek mogoče še nižja. Mi vidimo namreč vsepovsod, kako postajajo vsled modernega obdelovanja zemlje celo take dežele aktivne, ki so morale nekdanj uvažati na milijone ton žita in mesa itd. Če pa kmet malo dobi, tudi ne more veliko kupiti, ako se ne izpremeni kupna cena tistega blaga, ki ga kmet potrebuje — to pa je cena industrijskih izdelkov.

Prodajna cena kmečkih pridelkov je silno padla, kupna cena za industrijsko blago pa je ostala skoro neizpremenjena — to je bistvo današnje krize. Te krize pa je kriv v velikih bankah organizirani mednarodni ve-

lekapital, ki je absoluten vladar vse industrije, a ta velekapital od svojih prekomernih dobičkov noče popustiti niti za las.

Mi vemo, da so plače industrijskih delavcev zadnja leta silno padle — cena blaga pa je ostala ista. Dobiček so spravile banke, ki finansirajo fabrike. Mi vemo, da so silno padle cene industrijskih surovin — cene blaga pa so ostale iste. Dobiček je spravil velekapital. Mi vemo, da so danes vse fabrike »nacionalizirane«, da je torej ves produkcijski proces znatno cenejši — cene blaga pa so ostale iste. Dobiček je spravil velekapital. To je bilo mogoče zato, ker organizirani mednarodni velekapital ne pozna konkurence, ki bi cene pritiskale navzdol, ampak pozna le strogo organizacijo, ki pravi: Če ne moremo prodati blaga po tej in tej ceni, pa rajši zaprimo nekaj fabrik, da bo blaga manj, ampak cena mora ostati ista in dobiček tudi — ali pa še višji.

Razveseljivo pri vsem tem navijanju je le to, da ima tudi najbolj organizirano navijanje svoje meje. Če hoče organizirani velekapital fabrike le zapirati, samo da drži cene, potem mora končno tudi velekapital sam ostati brez posla in brez dobičkov. To je mednarodni velekapital tudi spoznal in da reši sebe in svoje neizmerne dobičke, se je odločil dati kredit svojim najboljšim odjemalcem, kmetom. To je pa v bistvu isto, kakor da bi velekapital — fabrike — dajale kmetom »na kredo« (potrebno jim blago, ampak ne po nizki, temveč po zelo visoki ceni! S takimi krediti pa ni kmetom nič pomagano, ker se njihovo gospodarsko ravnotežje s tem še bolj ruši, kakor smo povedali že zgoraj.

Če hoče velekapital rešiti sebe in vsaj del svojih dobičkov, mu ne preostaja nič drugega, kakor da se odloči, odreči se svojim 10- in še več odstotnim dobičkom in da cene industrijskih produktov zniža na celi črti, magari na nevarnost velikega znižanja svojih dosedanjih dividend. To je edina pot, ki vodi do rešitve.

Poljedelska kriza in naš kmet.

Kmetijstvo vsega sveta preživlja težko krizo. Leto 1930 je žalostno končalo za poljedelce vseh narodov in povsod se pojavlja očitno nerazpoloženje poljedelskega prebivalstva in bojazen za bodočnost. Najboljši narodno-gospodarski teoretiki, znanstveniki in državniki zastoj iščejo izhod iz te krize, ki je postala splošna gospodarska kriza. Kmeti stanje bil vedno merilo civilizacije in blagostanja ljudstva, kajti ob dobro razvitem poljedelstvu je rastla obrt in se razvijala industrija. Oni, ki so podcenjevali poljedelsko krizo, so bili v očitni zmoti, ki je vidna sedaj, ko je kriza poljedelstva povzročila avtomatično krizo vseh ostalih gospodarskih panog.

Kmet trpi vsled tega, ker dela sedaj brez zaslužka pri svojih produktih, mora pa na

drugi strani plačevati one produkte, ki jili sam potrebuje. Ravno ta poljedelska kriza nas najlepše uči, kako nujno je potrebno, da se v javnem delovanju deluje na to, da se ustvari mogoč odnos mediceni kmetijskih in industrijskih produktov. Ravno ta kriza nas pa tudi uči, kako nujno je potrebno, da postavimo že naše poljedelsko vprašanje na znanstveno podlago, ako ga hočemo v bodoče obvarovati pred najhujšimi posledicami, ki ga lahko zadenejo ob takih svetovnih krizah. Nujno je potrebno, da kvalitativno zboljšamo našo produkcijo, da zadovolji želje konsumenta, a naš konsument ima potem dolžnost, da da vedno in povsod prednost domačim produktom. Naloga poljedelske znanosti ne more biti samo stremenje, da se prideluje kar

Čas za obrezovanje sadnega drevja je tu!

Preskrbite si orodje znamke „KUNDE i sin“ katero je priznано najfinejšo za obrezovanje in katerega dobite najugodnejše pri tvrdki z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35

največ, temveč najboljše po kvaliteti in najcenejše. Vprašanje poljedelske produkcije pri nas ni samo problem tehniški, temveč predvsem problem gospodarski. Sodelovanje znanosti in prakse je bilo prej izžerpano v problemih biologije, kemije in tehnike, danes pa pridejo k temu še narodno gospodarstvo in agrarna politika. Poljedelska kriza zahteva od nas tudi kritično preizkušnjo dosedanjih nazorov o poljedelski produkciji in istočasno učinkovitejšo uvedbo dosedanjih znanstvenih izkušenj v široke vrste naših poljedelcev.

Da se to čimprej doseže, mora pri tem sodelovati vsakdo, komur je pri srcu blagostanje našega kmeta. Časopisje, knjige, predavanja, tečajji itd. — vse to se je v praksi že izkazalo, vsled česar je naša dolžnost, da se to uporablja v bodoče v še večji meri. Zahtevati pa moramo popolno reorganizacijo našega šolstva, ki naj nudi širokim vrstam našega kmeta kar največ poduka za njegovo delo. Le v tem je napredek naroda in države. Poljedelske šole ne smejo ostati omejene samo na poduk v predpisanih razredih, temveč morajo postati središče za napredek za tisoče kmetov nazblizje okolice in sodelovati z njimi v strokovnih in združnih organizacijah.

Samo s šolo in z izobrazbo dosežemo boljšo bodočnost. Kmetijske šole naj bodo praktične posvetovalnice kmetov, kjer dobivajo vsa navodila za težko delo. Kakor za industrijo, tako prihaja tudi za kmetijstvo čas za provedbo pocenitve in poenostavljenja produkcije. Standardizacija, normalizacija in racionalizacija so danes gesla producentov in za te probleme se mora zainteresirati tudi vsa naša javnost, ker poljedelski produkti služijo prehrani vsega ljudstva in tvorijo podlago za zdravje naroda.

In ravno za našo banovino so ta vprašanja življenske važnosti, ker razbita poljedelska produkcija še povečava današnjo krizo našega kmeta, medtem ko bi z ustvarjanjem enotnega tipa produktov — ne da bi s tem vse mehanizirali — ustvarili ugodno podlago za dobičkanosno in uspešno prodajo poljedelskih produktov. Zlasti je to velikega pomena za malega producenta, ker mu je s tem omogočeno sodelovati pri večjih prodajah.

Izvršiti bode treba mnogo dobro premišljenega dela za organizacijo kmetijskega stanu, za boljšo organizacijo kmetijskih produktov in za zmanjšanje produkcijskih izdatkov. Vse to se pa ne sme izvršiti na račun našega malega kmeta in delavca, ki mora nositi velik del bremena kmetijskega dela. Rešiti je treba ugodno ta problem, kakor zlasti vprašanje naših malih kmetijskih obratov, ki trpe pod današnjo krizo istotako ali še bolj, kakor velika podjetja. Tu je treba navodil za zadruge, ker brez teh je večina teh malih obsoje na večno životarenje. Naloge, ki nas čakajo pri melioracijah, pri ureditvi pašnikov itd., so ogromne in za vse to je potrebno sodelovanje vseh.

»Kmetiska prosveta«, ki si je naredila nalogo, da zbere vse tozadevne praktične in duševne delavce, ima neprimerno hvaležno polje za delo, ki bo največjega pomena za bodočnost našega kmeta, obrtnika in delavca.

Dr. F. R.

Preminuli inž. Jole Karadjole, o katerem smo zadnjič obširneje poročali.

Izobrazba kmečke mladine.

Otvoritev II. prosvetno-organizatoričnega tečaja »Zveze kmetijskih fantov in deklet«.

Čezdalje bolj se polaga važnost na vzgojo in izobrazbo naše kmečke mladine, kajti v današnjih časih mora biti tudi kmečko ljudstvo izobraženo do najvišje mere, ker so zahteve današnje dobe velike in težke in brez odgovarjajoče izobrazbe jih je težko, težko premagati. Danes mora biti kmetovalec umetnik in hoče, oziroma mora vsaj v nekem smislu dobro prigrisposodariti svoj vsakdanji kruh.

Dolga leta že vrši »Zveza« koristno in plodnosno delo na polju prosvete in izobrazbe kmečke mladine; zadnje čase pa je to svoje delo podvojila in uspehi tega dela se jasno in dovolj močno očitujejo.

V ponedeljek, 23. febr. 1931. se je vršila v sejni dvorani ZKD v Kazini v Ljubljani otvoritev II. prosvetno-organizatoričnega tečaja Zveze kmetijskih fantov in deklet. Otvoritve so se udeležili poleg 50 kmetijskih fantov iz vse Dravske banovine, ki bodo posečali tečaj, bivši minister Pucelj, šentjakovski župnik Barle, predsednik Zveze slov. zadrug inž. Zupančič, bivši predsednik Kmetijske družbe Sancin, ravnatelj akad. kolegija prof. Jeran, dr. Spiller - Muys in dva delegata iz Čehoslovaške.

Tečaj je otvoril Zvezin podpredsednik dr. V. Maček, ki je toplo pozdravil vse navzoče in po kratkem nagovoru predal besedo glavnemu govorniku dr. Janže Novaku, ki je v daljšem, dobro zamišljenem in prepričevalnem govoru pojasnil stališče kmečke mladine do družbe, države in cerkve; podal je takorekoč osnovne temelje kmetijske ideologije med našo kmetijsko mladino. Pozdravne govore so še govorili: bivši minister Pucelj, ki je predvsem opozarjal na besede našega kralja: »Vas je vas in brez nje ni ničesar!« Za njim je še jako lepo in toplo izpregovoril župnik Barle, nato prof. Jeran mesto zadržanega predsednika Z. K. D. g. Juga, tajnik dr. Rape, za njim pa še odposlanec iz Čehoslovaške tov. Šikura, in podpredsednik akademskega društva »Jadrana« B. Alujevič. S tem je bila otvoritev zaključena. Uspela je v vsakem oziru prav lepo in domače.

Nato pa so pričela predavanja, ki bodo trajala skozi ves teden. O njih, kakor tudi o tečaju bomo še poročali.

Novemu času nasproti.

Zborovanje »Kmetiske prosvete« v Žalcu.

Izhodišče prerojenega narodnega in političnega življenja Slovencev je bila pred 50 leti Savinjska dolina. Prvi tabori so se vršili v Žalcu in od tam so se vrstili po vsej Sloveniji. Prvo kmetijsko gibanje se je pojavilo med savinjskim kmetom. To narodno in socialno zavest ni savinjski kmet samo ohranil v naši svobodni državi, temveč jo je še pojačal ter ji pridružil najpotrebnejšo zavest, ki je nam manjkala do sedaj in sicer državljansko zavest.

Temu je bila jasna priča nedeljsko zborovanje »Kmetiske prosvete« v Žalcu. Do zanjega kotička so napolnili zborovalci veliko Roblekovo dvorano.

Zborovalce in predavatelje je ob otvoritvi pozdravil domačin g. Piki.

Prvi je govoril minister v p. g. Ivan Pucelj, ki je pokazal na aktualno narodno in državno vzgojo. Med drugim je izvajal:

»Po 6. januarju je počivalo vse strankarsko življenje, vendar pa se politično-strankarske strasti še niso pomirile. »Kmetiska prosveta« si je zato postavila odlično nalogo, delati za mir in konsolidacijo države zlasti med kmetijskim ljudstvom, ki je bilo prej najbolj izpostavljeno strankarskemu zaslepljevanju. Vse naše javno udejstvovanje se mora postaviti na drugo podlago. Pod Avstrijo je velik del našega navadnega dela obstojal v vzdrževanju in obrambi nacionalnega šolstva. Danes, ko nam država daje nacionalno šolstvo, to narodno delo ne sme počivati, temveč se mora s podvojeno silo posvečati oni mladini, ki je izstopila iz šole.

Vzgoja mora biti duhovna, narodna in državna. Šola in cerkev skrbite za umstveno in duhovno izobrazbo, narodno in državno pa morata dati nacionalna društva. Med prvimi društvi je tu Sokol kraljevine Jugoslavije, ki je povsem novo društvo in kateremu gre prvenstvena naloga vzgajati k državni zavesti, da bomo dobili končno vendar enkrat politično zrel narod. Ker pa Sokol vsega tega dela ne zmora sam, je tu v prvi vrsti poklicana »Kmetiska prosveta«, da med kmečko mladino širi prosveto, tako prosveto, ki bo kmečkemu fantu in kmečkemu dekletu dala zavest lastne državnosti ter dolžnosti in pravice, ki morata biti nujni posledici te zavesti.«

G. inž. Teržan je imel nato obširno in temeljito predavanje o gospodarskih potrebah Savinjske doline.

G. dr. Igor Rosina je v krasnem govoru prikazal slovensko kulturo, ki je kolikor je, je samo kmečka.

Kot zadnji govornik je obrazložil programatične smernice Kmetiske prosvete gosp. dr. Janže Novak.

Pri slabem počutju je naravna »Frans-Josef«-grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in čedež zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo oglašeno prav milo učinkovanje »Frans-Josef«-vode, ki je posebno izborna za naši ustroj ženskega telesa. »Frans-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

iz afrika, močno blago
à Din 260—
Zimnate modroce, peresnice, mreže, cvilih in žimo, posteljne odeje
kupite najceneje pri
RUDOLF SEVER-ju
LJUBLJANA, MARIJIN TRG

Po svetu

JUGOSLAVIJA.

V naši državi v najnovejšem času ni bilo posebnih izprememb, če izvzamemo nedavne osebne izpremembe v vladi, o katerih smo poročali že v zadnji številki. Omembe vredna sta samo dva dogodka, namreč veliko protestno zborovanje proti delovanju raznih emigrantov v Zagrebu, ki so ga sklicala vsa zagrebška društva, potem pa postno pastirsko pismo škofa dr. Srebrniča, kjer se bavi z vzgojnimi načeli sokolstva. Sicer pa je vse delo naših odgovornih državnikov posvečeno izboljšanju javne uprave.

PO DRUGIH DRŽAVAH.

Ureditev oziroma izboljšanje in pocenitev javne uprave pa je vprašanje, s katerim imajo opraviti do malega vse države, kajti gospodarska in finančna kriza pritiska povsod, in povsod morajo gledati, kje bodo dobili potrebni denar za izboljšanje. To vprašanje je na dnevnem redu celo v bogatih Zedinjenih državah in v Angliji, kjer bodo povsod morali črtati iz državnih proračunov marsikatero postavko, ob enem pa tudi zvišati davke, če hočejo prebroditi vse težave, ki jih je povzročila in jih še povzroča gospodarska kriza, zlasti pa brezposelnost, ki je v Zedinjenih državah dosegla že tak obseg, da v nekaterih delih ljudje mrjô od lakote, čeprav je v deželi vsega dovolj.

Brezposelnost se je začela pojavljati tudi

V FRANCIJI,

kjer doslej tega zla niso poznali. Število brezposelnih je bilo spočetka majhno, raste pa kakor snežni plaz, tako da se je skoro bati, da bo ta težava zadela nekega dne tudi naše izseljence v Franciji. Kljub temu pa namerava francoska vlada izdati več milijard frankov za gradnjo novih vojnih ladij.

V ŠPANIJI

se boj med desničarji, ki hočejo diktaturo in zagovarjajo, in pa med republikanskimi levičarji nadaljuje z vso ostroostjo. Zaenkrat so zopet zmagali desničarji in na čelu vlade stoji admiral. Ne da se pa prav nič prerokovati, kako se bodo tamkaj prilike razvijale.

V NEMČIJI.

se odigravajo težki notranji boji med skupinami, ki so za spravo in za sporazum s Francijo, in pa med skupinami, ki so proti vsakemu sporazumu in proti plačevanju vojne odškodnine. Napeto in nejasno razmerje med obema skupinama se je nekoliko razjasnilo šele po velikem govoru nemškega kanclerja dr. Brüninga v nemškem državnem zboru, ki se je postavil na strogo korektno mednarodno stališče, ne da bi pri tem zanemaril interese Nemčije. Razlika med obema skupinama je v tem, da hočejo eni doseči izboljšanje položaja s silo, magari z vojno, drugi pa potom mirnega sporazuma. Proti skupini, ki je za silo in vojno, je pa nemška vlada zadnji čas zelo ostro nastopila.

ATENTAT NA ALBANSKEGA KRALJA.

Veliko senzacijo je vzbudil pretekli tudi atentat na albanskega kralja Ahmeda Zogu na Dunaju, kamor se je prišel zdraviti. Na kralja je oddal neki človek več strelcev, ni pa zadel kralja samega, ampak samo dva njegov spremljevalca. Napadalca so prijeli, sodili ga bodo pa na Dunaju.

Kemal paša pride na Balkan. Bolgarski listi poročajo, da namerava spomladi obiskati prestolice balkanskih držav predsednik turške republike Kemal paša. Najprej bo posetil Sofijo nato pa Atene.

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV ELIDA SHAMPOO PRODANIH V ZADNJEM LETU!

**DOKAZ
NJE GOVE
VREDNOSTI!**

Teh 700.000 zavitkov Elida Shampoo, položenih eden vrh drugega, bi doseglo 33-kratno višino stolne cerkve v Zagrebu.

*Za negovanje
las*

ELIDA SHAMPOO

Morilec mengeškega župnika prijet.

Ze v zadnji številki smo sporočili, da je policija morilecu blagega mengeškega župnika že na sledu in da ne bo dolgo užival svobode. In res. Le par dni se je klatil okoli in zapravljal ukradeni denar. Vrli orožniki iz Radne pri Sevnici so ga kmalu izsledili in aretirali. O aretaciji je bilo objavljeno sledeče uradno poročilo:

V sredo, dne 18. februarja popoldne je zvedela žandarmerijska postaja Radna pri Sevnici, da se je v Studencu nenadoma pri svojih starših pojavil Lakner Franc, star 19 let, kateri razpolaga z večjo vsoto denarja, dasi je daleč naokrog znano, da je delomržež in klatež, ki nima nikoli denarja. Lakner je namreč redkokdaj zahajal domov in še takrat se je malo časa zadrževal doma. Organi žandarmerijske postaje Radna so takoj izsledili Laknerja na njegovem domu ter ugotovili, da

je poslal obleko krojaču Blažu Majcenu v Studencu na likanje. Kmalu so ugotovili, da je Lakner razen nove obleke tudi v posesti okoli 2000 Din gotovine in ene hranilne knjižice poštne hranilnice, na katero je na svoje ime po izvršenem roparskem umoru v Mengšu naložil 8000 Din.

Lakner, videč, da se iz zagate ne bo mogel izvleči, je nato priznal, da je on izvršil roparski umor na župniku Kušarju Francu v Mengšu. Žandarmerijski podnadrednik Šašek Ivan in žandar Ostović Daniel sta danes s prvimi osebnimi vlakom eskortirala Laknerja v Ljubljano ter ga oddala upravi policije v nadaljno preiskavo, ker se pri upravi policije nahajajo že številna corpora delicti. Uprava policije je pa tudi že tekom predvčerajšnjega in včerajšnjega dne aretirala dva Laknerjeva tovariša in sicer Fertiča Valentina in Lampreta Antona, s katerima je bil Lakner do zadnjega časa, z enim celo še 13. t. m. do odhoda v Mengeš, v stalni družbi in zvezi. Oba aretiranca sta po aretaciji na policiji izpovedala, da je suknjič, ki ga je morilec po izvršenem umoru v Mengšu pustil na podstrešju, nosil Lakner Ivan, kateri je pred nekaj dnevi izginil iz Ljubljane. Aretirani Lampret Anton je imel ob aretaciji dne 18. t. m. na sebi ono kravato, katero je Lakner Ivan kupil dne 6. t. m. v neki trgovini v Pražakovi ulici, istočasno ko je kupil površni suknjič v trgovini Koser v Kolodvorski ulici, katerega je nato po umoru pustil v podstrešju župnišča v Mengšu.

Lampret je tudi spoznal ter priznal, da so obleka in čevlji, kar je dozdevni roparski morilec zjutraj dne 14. t. m. po izvršenem dejanju odvrzel v neki kleti v Dalmatinovi ulici v

Dopisi

Ljubljani, last Laknerja. Obstojta sum, da sta bila Lakner in Lampret za dejanje že naprej zgovorjena, toda se je po izjavi Laknerja Lampret pred odhodom iz Ljubljane skesal ter ni prišel na dogovorjeno mesto.

Lakner je pri zaslišanju navedel, da je po umoru župnika v Mengšu vzel istemu iz zepa ključke od blagajne ter našel v blagajni denarja okoli 30.000 Din, katerega je seveda odnesel. 2000 Din je izdal za novo obleko, da izbrise sled za seboj, 8000 Din je naložil v hranilnico, 15.000 Din je pa baje skrtil pod mostom v Ljubljani, ostanek se je pa našel še pri njem.

Onega denarja, ki ga je po svoji trditvi skrtil pod mostom, dosedaj še niso našli in je mogoče, da ga je že kdo odnesel. Trgovci, kjer je Lakner kupil prvo in drugo novo obleko, so ga pri konfrontaciji spoznali za pravega. Lakner ima pa v zvezi s svojimi komplici na vesti še več vlomnih tatvin. Priznal je tudi, da je dne 6. t. m. podnevu ukradel pri županu Karlu Jeršinu v Rudniku št. 18 Din 13.380 gotovine, katero je vzel v sobi iz nezaklenjene omare, med tem ko so bili domači izven hiše. Na Laknerja se tamkaj spominjajo, da je prosjačil kruh, pri tem pa porabil priliko za tatvino.

Lakner je bil dosedaj ljubljanski policiji dobro znan tat ter je bil nazadnje od policijskih organov radi postopanja in suma tatvine aretiran še 3. t. m., a je bil radi pomanjkanja dokazov zopet izpuščen na svobodo. Nasilen pa imenovani dosedaj ni bil. Radi tatvine in vlačuganja je bil Lakner predkaznovan 7 osemkrat. Po končani preiskavi pri upravi policije bo Lakner izročen v zapore deželnega sodišča v Ljubljani.

Epidemija hripe po vsej Evropi.

Ne ponehuje še, nasprotno čitamo po vseh dnevnikih, kako raste odstotek obolenja. V vseh večjih listih čitamo o tem mnoge članke, ki se bavijo s povzročitelji te epidemije, kako se hripe obvarujemo in kako jo zdravimo. Jasno je torej, da se je treba hripe varovati in jo v slučaju obolenja energično zdraviti, ker se iz hripe lahko razvije mnogo močnejših in nevarnih bolečin in posledic. Hripa se pojavlja z lahkim glavobolom, vročino, utrujenostjo. Ako se tem v začetku malim pojavom ne posveča takoj dolžne pozornosti in se ne prične z zdravljenjem, se razvije hripa do močnejših dimenzij in je sposobna v par dneh človeka in njegove občutljive dele organizma, kakor pljuča in srce tako oslabiliti, da je v mnogih slučajih človeško življenje na loocki. Za zdravljenje hripe še ni določenega sredstva, ali eno je znano, da so od najstarejših časov pa do moderne sedanjosti, vsi sloji ljudstva po priporočilu in iz življenskih izkušenj, v vseh slučajih sličnih današnji hrip, rabili sistem masaže. Dokler ni medicinska znanost izumila uspešnega sredstva, se je posluževalo ljudstvo, kakor vsi vemo, vinskega octa (sirčeta). Z napredkom medicine je prišlo tudi do uspešnega rezultata v izdelovanju takih preparatov, ki vsebujejo v sebi elemente srdošnega zdravljenja, kakor ocat. Eden takih najmodernejših preparatov za masažo je »Alga«. Iči se lahko dobi povsod. »Alga« služi izvrstno za zdravljenje hripe in za varstvo pred hripo. Postopek je povsem enostaven. V vseh slučajih hripe se bolnik lahko masaža po rokah, nogah, dedjih in prsih z »Algo«. Vročina noneha takoj, bolnik pa se počuti svežega, okrepanega. Po masiranju je spanje bolnika mirno in zdravo. Za obvarovanje pred hripo se priporoča eno malo žličko »Alge« v kozarcu vode za izpiranje ust in grla.

Enodnevni tečaj o rezji v vinogradu radi velikega zanimanja vinogradnikov ponovi v sredo, dne 4. marca na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

Dvodnevni sadjarski tečaj za sajenje, oskrbo in precepljanje sadnega drevja se vrši 2. in 3. marca na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Tečaj je brezplačen.

Dobrova pri Ljubljani. V nedeljo popoldne se je vršil v osnovni šoli na Dobrovi sestanek v svrhu ustanovitve sokolskega društva. Kljub temu, da je bila do sedaj naša občina nedostopna za nacionalni pokret, se je udeležilo sestanka veliko število občanov ter polnoštevilno učiteljski zbor. Po govoric, ki so jih podali posamezni govorniki in tolmačenju pravilnika, se je razvila daljša debata, nakar se je izvolil pripravljalni odbor, kateri naj ukrene vse potrebno za čimprejšnje sklicanje ustanovne skupščine. Vpisalo se je takoj 31 članov in članic. Težavo nam bode napravila le preskrbitev prostora za telovadbo, kar pa se bode lahko rešilo, le malo dobre volje od strani merodajnih faktorjev v občini bode treba. Število pristopivših članov pa nam jamči, da bomo v močni sokolski organizaciji tekmovali ramo ob rami z našimi sosednimi bratskimi organizacijami v proevit našega naroda — ljubljene nam Jugoslavije. — Zdravo!

Orlavas. Tukaj se je pričel 23. t. m. pri krojevalni tečaj, ki ga je organiziralo »Društvo kmetijskih fantov in deklet Zimzelen«, da dvigne izobrazbo tudi v tem pogledu. Tečaj vodi gđ. Kladašek-ova in se ga udeležuje 12 deklet. Želimo jim mnogo uspeha! — Pretečeni teden se je poročila tovarišica Angela Žagarjeva z g. Jernejem Žilnikom iz St. Jurja ob Taboru. Tov. Žagarjeva je bila članica tukajšnjega »Društva kmetijskih fantov in deklet Zimzelen« že od početka. V novem stanu obilo sreče!

Škocijan pri Turjaku. Srečno smo preživeli predpustni čas. Drugod so se vršile veselice in peli tudi noži. Vsa čast pa našim fantom, kajti pretepev in krvi pri nas ni bilo. Porok nismo imeli in ne vem, kaj to pomeni. No, saj tudi nevesta nima same prijetnosti. Po celi vasi ji zavidajo, gradijo itd. Stari pregovor pravi, če hočeš hvaljen biti, moraš umreti, če pa hočeš tadelan biti, se pa oženi. — Kakor slišimo, se uče naši fantje in dekleta prelepo igrati g. župnika Pinžgarja »Razvaline življenja«. Igrali jo bodo v korist sokolske čete. — Ciganska nadloga se že več dni klati po naših vaseh. Ciganke mečejo lahkovernim ljudem karte in uganjajo razne coprnije. Mnogo je še ljudi, ki jim nasedajo. — Snega imamo za to zimo dovolj.

Škocijan pri Turjaku. Na ruševinah nekdanjih strank je mogočno zaplaval Sokol kraljevine Jugoslavije. Vidite, dragi bratje, to je tista vesela vest, ki smo jo zadnjič v dopisu omenili. In res, kar na enkrat smo zvedeli, da bride brat Bučar od sokolske zveze iz Ljubljane in da bo imel govor v gasilskem domu že je bila Svečnica pred nami, to je 1. februar 1931. Prišli so fantje z velikim zanimanjem poslušati, kaj se bo govorilo. Reči moramo, če bi bil že napol mrtev, bi mu začelo srce utripati in tiste besede bi se mu utrdile v njegovem srcu. Večkrat je bil imenovan naš preljubi kralj Aleksander, ki je po tako dolgih bojih rešil našo lepo domovino. Takoj drugi dan, t. j. 2. februarja 1931, je pa prišel brat starosta iz Vel. Lašča, da se je ustanovila v Škocijanu sokolska četa. Za starosto je bil izvoljen brat Herman Peterlin, sin tukajšnjega župana, trgovca in gostilničarja, za podstarosto Fran Gruden iz Rožnika, za tajnico sestra Danica Peterlin, hčerka zgoraj imenovanega župana, za načelnika brat Janko Virant iz Rožnika in za blagajnika brat Fran Kraljič iz Vel. Lipljen. Revizorja sta Alojz Šman in Anton Starc. Hudo je kmetu orati brez pluga in tudi nam je težko začeti brez sredstev, toda s trdno voljo bomo vse premagali.

Celje. Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet v Celju (tiskovniški odsek) sproča cenjenim tovarišem, da se bo v Celju v papirnatih trgovinah Goričar - Leskovšek in Flora Laker-Nekermann v Prešernovi ulici št. 1 od sedaj naprej prodajal »Kmetijski list« in »Gruda«. Torej tovariši, ko pridete v Celje, sezite po teh listih. — Načelnik tiskovnega odseka.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Cenjeni čitatelji »Kmetijskega lista« menda mislijo, da spimo tukaj spanje pravičnega, a temu ni tako. Z novim mostom čez Dravo v Zg. Dupleku je naš kraj oživel, ker smo dobili zvezo s svetom in tudi ni treba, da bi avto v Sp. Dupleku prekinjal vožnjo, ki vozi trikrat iz Maribora dnevno. Kadar bo gotova cesta skozi Koreno, bomo imeli skrajšano cesto in tudi lepo po ravnini. Letos so nam hoteli tudi žandarmerijo in pošto prestaviti k Sv. Martinu, a deputacija naših mož na merodajnem mestu je to preprečila. Sedaj bomo zidali novo hišo za žandarmerijo, pošto in trgovino pri cerkvi s pomočjo posojilnice in prostovoljnih prispevkov. Gradbeni odbor smo že izvolili in tudi načrt imamo. Tudi za telefonsko zvezo so zaprosile tukajšnje občine, da bomo v vsakem oziru imeli potrebne zveze s svetom. Tukajšnje novo ustanovljeno gasilno društvo pridno deluje ter si misli letos nabaviti brizgalno. — Dosti smo imeli v tem pustnem času gostij. Kar 9 parov si je naložilo zakonski jarem; naj jim bo zmirom sladak! Snega imamo silno veliko. Bilo bi ga skoraj preveč, a upamo, da bo prišel gorek južni veter, ki ga bo spravil s hribov in dolin. Tukajšnja kmetijska podružnica je zgubila dosti članov, ker nekaterim je bilo žal za kovača več za članarino.

Semiške novice. Naše agilno gasilno društvo je priredilo na Svečnico prav dobro uspelo ljudsko igranje »Deseti brat«. Posebno so se odlikovali »Deseti brat« br. Tone Malnerič, Krjavelj br. načelnik Janez Kočevar in Manica gđ. Angela Kregar. Celo starejši gasilci so se stavili na razpolago in prevzeli vloge, da je bil uspeh tem bolji. Mirno lahko trdimo, da tako velike in uspele predstave v našem kraju še ni bilo. Napredek gasilnega društva pa ni samo pri številnih prireditvah viden, napreduje se tudi gnotno v vrednosti inventarja in drugod, tako da je dosedanji delavni odbor tega društva v dobi dveletnega delovanja petkratno dosegel ozirom presegel prejšnje delovanje društva. Tako bi bilo tudi prav, da tekmujejo med seboj le v dobrem, za napredek, ker le tako plemenito tekmovanje je na mestu v korist kraja. — Pretečeni teden je bila kolavdirana nova šola v Semiču, katera stoji na lepem vidnem mestu. Šola je moderno zidana stavba, ter tudi velja čez pol milijona dinarjev. Škoda je le, da se ni omislilo še telovadnice in stanovanje za učiteljske moči v njej, kar bi sorazmerno ne veljalo veliko in bi imela občina prihranjene stanarine, katere mora plačevati. Prihodnje leto se bodo zidalo nove župnišče, za kar je baje že zasigurano 5% posojilo. Mnenja smo, da se vse preveč hiti z zidavo. Saj še šola ni plačana, pa že zopet nova zidava. V današnji pretežki kmetijski krizi, ko prebivalstvo svoj glavni pridelek, vino, niti pod ceno ne more vnovečiti, bo to hud udarec za davkoplačevalce. — Nova cesta na kolodvor tudi napol izgotovljena počiva. Varijanta te ceste je izgrešana. Lahko bi bila cesta z 1/3 manjšimi stroški izgrajena, ravna in ne v serpentinah, katere so uničile veliko vinogradniške zemlje. Tu se je zelo grešilo na škodo kraja, kar bi se ev. delno dalo še popraviti, ako se izpelje cesta pri prvi serpentinah, v ravni črti, po poti v smeri Gorence, na postajo. Velika in dolgotrajna so bremena, katera bo nosilo ljudstvo za novo šolo, župnišče in cesto na kolodvor, ker je vse prišlo preveč obnemem. Težki časi se nam obetajo, plačila bodejo zadela vse, a kmetijski pridelki nimajo nobene cene.

Potres v Albaniji

Na sliki vidimo porušeno cerkev v Korči, kjer je bilo središče potresa. Potres je napravil ogromno škodo, človeških žrtev pa ni bilo

Admiral Aznar,
predsednik nove španske vlade

**Španski kralj
Alfonz XIII.**

Grof Romanones,
voditelj španskih liberalcev, ki je povzročil demistjo vlade Berenguera.

Španski infant Don Carlos,
ki utegne postati bodoči španski kralj, če odstopi Alfonz XIII.

Sv. Oče pred mikrofonom

Slika nam kaže papeža Pija XI. pred mikrofonom, govorečega svoj znameniti nagovor »na vse«. Na levi strani slike stoji državni tajnik kardinal Paccelli, v ozadju pa izumitelj Marconi, ki je napravil oddajno postajo v Vatikanu.

Svinhufvud,
novi predsednik finske republike

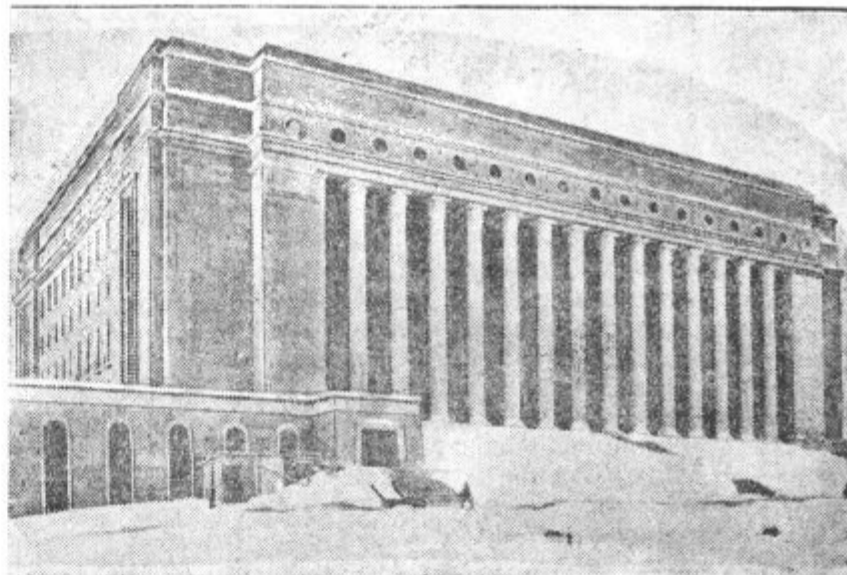

Zajíček,
českoslovaški poslaški tajnik na Dunaju, na katerega je streljal iz revolverja češki trgovec Zetka in ga smrtnonevarno ranil.

Dvignjena nemška ladja »Von der Tanne«

Nemci so leta 1919. potopili sami vse nemške vojne ladje, ki so bile internirane v angleškem pristanišču Scapa-Flow. Eno od teh ladij in sicer križarko »Von der Tanne« so sedaj dvignili. Dvignjeno ladjo bodo razdri in porabne dele bodo porabili drugod.

Novo poslopje finskega parlamenta.

Zgradbo so pred nekaj dnevi na svečan način izročili svojemu namenu.

Novice

Naročniki, ki še niste poravnali naročnine! — Da vas ne bo treba ponovno opominjati, prosimo, poravnajte vsaj do konca tega meseca svojo naročnino za Kmetški list, ki stane za celo leto samo 30.— Din.

Nakup perutnine iz fonda Nj. Vel. kralja. O priliki perutninarske razstave v Velikem Bečkerekcu od 22. do 27. marca bodo izvršene nabavke iz fonda Nj. Vel. kralja ter v znesku 60.000 Din za ministrstvo za kmetijstvo in za nekatere banovine. Perutnino bodo poslali v kraje, kjer je perutninarstvo najslabše razvito, in v banovine, kjer že obstojajo perutninarske zadruge.

Kr. banska uprava Dravske banovine razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Gornjem gradu dve službeni mesti banovinskih cestarjev in sicer: 1. mesto na banovinski cesti Trzin—Kamnik—Gornji grad—Radmirje—Letuš za progo od km 44.000 do 49.000 in 1 mesto na banovinski cesti Radmirje—Solčava od km 6000 do km 13.000.

Iz Tomačevega. Po daljši bolezni je v četrtek dne 19. t. m. zatisnila za vedno svoje trudne oči v cvetoči mladosti, komaj 20 let stara, nam vsem nepozabna Cilka Marn. Še ko je na mrtvaškem odru počivala, ji je nasmeš na njenih ustih pričal njen blagi značaj. Ogromno spremstvo in mnogobrojno cvetje na njeni zadnji poti pa je dokaz njene vesplošne priljubljenosti. Priporočamo jo v trajen spomin. Globoko prizadeti rodbini izrekamo naše iskreno sožalje. — Vaščan.

Vlagajte prošnje pravilno! Kraljevski banški upravi prihajajo neposredno od raznih strani (korporacij, privatnikov itd.) številne prošnje, mesto da bi se te vlagale pri pristojnih županstvih, oziroma sreskih načelstvih. Zaradi tega načina vlaganja prošenj zelo trpi hitrost v poslovanju kraljevske banske uprave, ker je treba prošnje pošiljati občinam, oziroma sreskim načelstvom v izjavo in posredovanje. Na ta način se trati dragoceni čas in pri prosilcih ustvarja nejevolja radi počasnosti poslovanja kraljevske banske uprave. Da se bi moglo delo pospešiti in poenostaviti, se opozarjajo prizadeti, da eventualne prošnje vlagajo pravilno opremljene in štančnim potom, t. j. preko pristojnih županstev, oziroma sreskih načelstev.

Podpora za zimske kmetijske tečaje. Da kraljevske banske uprave morejo na osnovi § 16. zakona o pospeševanju kmetijstva zadostiti zahtevam tega zakona, da se otvorijo v vseh srezih in občinah zimski tečaji iz vseh panog kmetijstva, je podelilo ministrstvo za kmetijstvo podpore kraljevskim banškim upravam. Kraljevska banska uprava Dravske banovine dobi 30.000 Din.

Vladno dovoljenje centrali jahaških društev. Minister za poljedelstvo je dovolil centrali jahaških društev kraljevine Jugoslavije v Turnišču pri Ptujju, da lahko v bodoče v skladu z odredbami veterinarske konvencije izdajajo posebna izpričevala za dirkalne konje, ki se izvažajo za dirke v Avstrijo in Madjarsko. Ta izpričevala naj nadomeste živinske potnice, ki so sicer predpisane.

Napad na vseučiliškega profesorja. Pretekli teden je neznan zločinec napadel v Zagrebu vseučiliškega profesorja v p. dr. Milana Šufflaja in ga udaril z debelim kolom po glavi, da je profesor po par dneh podlegel dobljenim poškodbam. Kaj je bil vzrok napada, še ne ve. Morilca zasleduje policija.

Godešič. Umrl je v naši vasi sedlar in tapetnik Janez Krajnik v 43 letu starosti. Pobrala ga je jetika. Kako zelo je bil priljubljen, je pričal njegov pogreb, ki je bil tak, da ga še ni videla naša vas. Zapustil je ženo s 7 nepreskrbljenimi otroci. Pokojni je bil član vseh naših gospodarskih organizacij in načelnik gasilnega društva. Njegovo obrt bo vodil naprej njegov brat tako, da bodo naročniki lahko kar naprej ostali z vsemi naročili pri hiši nokojnika.

Društvo za proučevanje raka nameravajo v najkrajšem času ustanoviti v Ljubljani. Novo društvo bo skušalo čimprej zbrati vsoto okoli 500.000 dinarjev. S to vsoto bodo nabavili večjo količino radija, s katero bodo zdravili na raku obolele bolnike. Cenijo, da je za rakom bolnih v Sloveniji okoli 1200 ljudi.

Kdaj smejo rabiti pravosodni stražniki orožje? Minister pravde je predpisal pravilnik o uniformiranju in oborožitvi pravosodnih stražnikov. Na podlagi tega pravilnika ima stražnik pravico rabiti orožje v teh-le primerih: 1. če ga kdo napade, ali če ga kdo hoče razorožiti; 2. če naleti na neznano sumljivo osebo, ki se ne odzove na poziv »stoj« in začne bežati; 3. če naleti na kakršnokoli osebo, ki se na trikratni poziv ne ustavi; 4. če ne more drugače pozvati straže kot s streljanjem v zrak in 5. pri splošnem alarmu v primeru požara, revolte ali splošne nevarnosti.

Stotrideset let stara riba. Dva savska ribiča sta nedavno ulovila v bližini Broda 2-80 m dolgega in 112 kg težkega soma, o katerem sodijo, da je star 130 let.

Nov izvir rudninskega vrelea. V bližini Siska je pričela te dni nenadoma bruhati na dan v izredno močnem curku rudninska voda. Izvir bruha na uro nad 17.000 litrov vode.

Mednarodna razstava in semenj piemenske živine se vrši v Novem Sadu od 14. do 18. marca 1931.

Podlistek

Hajduki - razbojniki.

V številki 50 z dne 10. decembra 1930 smo objavili, da je v Požarevcu začel veliki proces proti 70 obtožencem z 800 pričami. Ta pravda še ni končana. Svoj čas bomo poročali o izidu.

Današnji članek bomo posvetili razbojništvu na jugu naše domovine in navedli poedinosti, da seznanimo naše čitatelje pri tej priliki v svrhu medsebojnega spoznavanja tudi z življenjem tamošnjega prebivalstva.

Narod južnih banovin naziva razbojnika obično »hajduke«, kar je popolnoma napačno, ker pomeni naziv hajduk, uporabljen za prostaka razbojništva, največjo žalitev za one junake, ki so 16. in 17. stoletja odhajali vsako leto spomladi v gozde in na planine ter odtod napadali tlačitelje in mučitelje srbskega naroda — t. j. Turke.

To so bili hajduki ali pa osvetniki, katerim je srce krvavelo, videčim, kako ravnao Turki s srbskim žensami in sploh s srbskim narodom. To so bili narodni maščevalci za neznosne, nepravične in visoke davke in težko kulukovanje pri gradbah javnih in zasebnih turških stavb, cest, mostov in dr.

Vsake spomladi so se ti junaki združili v čete od 20 ali še več članov, si izbrali svojega vodjo — harambašo in napadali so in ubijali svoje tlačitelje, ki so Srbe smatrali za sužnje in slabše z njimi ravnali kakor z živio.

Jeseni pa, ko je počelo odpadati listje in je jela zima pošiljati svoje predhodnice v deželo — mrzle viharje, slano in sneg — so si podali junaki roko v slovo ter prišli oprezno in skrivaje neopaženi na svoje domove. — Radi njih so Turki posekali mnogo gozdov, da bi jim preprečili hajdukovanje. — Najbolje nam kaže dobo letnega delovanja hajdukov sledeči rečenici, ki še dandanes živita v narodu: »Djurđev danak (Jurjev dan) hajdučki sastanak«, in pa: »Mitrov danak (Dimitrijevi dan) hajdučki rastanak«.

Iz navedenega vidimo, da so bili hajduki junaki, narodni junaki in se proti njim zagrešijo vsi, ki prostakim zločincem dajejo naziv »hajduk«.

Ker se bomo bavili danes z razbojniki tamošnjih krajev, si moramo tudi narod in prilike ogledati iz bližine.

Ozemlje, ki leži vzhodno reke Morave in in ki je omejeno na severu od reke Donave, na vzhodu od Timoka, na jugu od Črne reke med Paračinom in Zaječarom, je bilo svoječasno bolj redko naseljeno. Baje je knjaz Obrenović pozval iz sosednih vzhodno-severnih držav Kucovlahe, to so potomci starih Latinov, ki so do 5. veka vladali na Balkanu, ter se po prihodu Slovanov polagoma preselili v sedanjo Sedmograško in Rumunsko, v kolikor niso ostali ter se pomešali s Slovani. Ker slišimo često tudi izraz »Cincari«, moramo pri tej priložnosti objasniti, da so tudi oni potomci starih Latinov, torej Kucovlahi, ki so pa ostali v mestih, ter se bavili s trgovino. Pozvanim Vlahom je Miloš podaril zemljo. Počasi so se mešali s tam bivajočimi Srbi, vsled tega govore na tem ozemlju kmetje i srbsko i vlaško. Zanimivo, sicer pa razumljivo je dejstvo, da žena vlaškega pokolenja, ki se moži s Srbom, uvede v družino kot materni jezik svoj, t. j. vlaški jezik. — Na svojih po-

tovanjih sem celo opazil, da se nekatere ženske niti do poslednjih časov niso naučile srbsčine. Ko sem jih n. pr. vprašal za pot ali kaj drugega, so mi odgovorile »Nušče srbešček t. j. »Nič srbsko!« — Temu je pač krivo tudi to, da ni bilo dovoljno šol, niti se je izvajal šolski zakon o splošni šolski obveznosti. No, človek bi mislil, da bi se morali ljudje v toku 100 let, odkar so se tam naselili, vendar že naučiti tamošnjega narečja, slovanskega narečja namreč, če bi se količkaj na to gledalo. Kraji, kjer dobiš take odgovore, so oddaljeni od Beograda samo kakih 100—150 km.

To prebivalstvo je fizično (telesno) dobro razvito in lepo. Prevladujejo črni lasje, temnejša polt, vitek in krasen stas. Še lepše je prebivalstvo slovansko-romanske krvi. — Vera jim je vsem pravoslavna. Ljudje so bistroumni, živahni, z večjo prirodno inteligenco, kar je povzročil dotik slovanske z romansko krvjo.

Narod sreza golubaškega, zvižkega in homoljskega je na omenjenem ozemlju brez železnice, promet je minimalen, vsled česar tudi kultura in civilizacija nista na posebno visoki stopnji. Ceste so precej slabe. Hiše so majhne, ilovnate in precej nesnažne, kar se pa v zadnjih časih popravlja. Edino dobro je, da so ti srez v hribih, kjer zmiraj pihlja svež veterček s planin ter preprečuje tuberkulozi, t. j. jetiki ono zmagoslavno pot, ki jo je nastopila v Moravski dolini. Tudi bolezen sifilida je dokaj razširjena na ozemlju navedenih srezov, kjer je vobče narod prav malo prosvetljen. To zavratno bolezen lečijo deloma z domačimi zdravili in pa s parami živega srebra. Nekateri izdrže, nekateri pa umro po takem lečenju, zastrupljeni od živosrebrnih par. Ali smrtnih slučajev — kar je čudno — je zelo malo.

(Konec prihodnjč.)

Zaklad je iskal. V bližini kraja Raženj v Srbiji je prišel te dni iskati neznan tujec vojni zaklad. Najel je več mož, ki so začeli okoli nekega studenca prekopavati zemljo. Oblasti so tujca prijele in ta jim je na vprašanje, kdo je in kaj dela, odgovoril, da je lekarnar iz Sofije in da išče zaklad, ki so ga zakopali tam bolgarski komitaši, ko so morali pobegniti s srbskega ozemlja. Bajle so zakopali 6 milijonov zlatih dinarjev.

Strašna nesreča železniškega delavca. Franc Drenik, žel. delavec v Trebnjem, je obhajal v torek zvečer preteklega tedna iz službe domov, kakor po navadi. Šel je po železniški progi, ki je bila na debelo zasnežena. Kmalu je pridirjal za njim vlak, ki je imel pripet snežni plug. Delavec se je umaknil, toda premalo. Plug ga je zagrabil in vlekel za seboj. Na žel. prehodu pri Starem trgu mu je odtrgalo nogo, na postaji v Mirni peči pa je revežu odtrgalo še roko. Strašno nesrečo so ugotovili šele v Novem mestu, ko so našli razmesarjeno truplo brez noge in roke. Zgodaj drugo jutro je poslala žena ponesrečenega delavca vsa v skrbeh dva starejša otroka na postajo v Trebnje vprašati, kaj je z očetom. Med potjo pa sta našla uboga otroka odrezano očetovo nogo in jo takoj spoznala. Začela sta jokati in si nista upala domov. Za nesrečo je zvedela kmalu tudi žena, kar jo je tako pretreslo, da se ji je omračil um.

Umor v vlaku. V vlaku je med postajo Mladenovac in Arangielovac te dni ustrelil mlinar Rašić železniškega nadpreglednika Velimirja Blagojevića. Vzrok zločina je bil ta, ker je mlinar kradel železniške prage, a je stvar prišla na dan in je bila ustreljenemu Blagojeviću poverjena preiskava. Mlinar Rašić se je pa nad njim maščeval.

Velike domoljubne manifestacije so se vršile pretekli petek v Zagrebu. Iz okoliških vasi so prišli tudi kmetje in protestirali proti nasilju in strahovanju, ki ga poskušajo uvesti med hrvaškimi ljudstvom takozvani emigranti. Na trgu pred Narodnim gledališčem so priredili manifestanti zborovanje, na katerem so sprejeli resolucijo, v kateri ostro obsojajo protidržavne atentate in pozivajo vlado, da zaščiti mirno ljudstvo.

Zopet požar v Zg. Kašlju. Pretekli teden je nastal v Zg. Kašlju pri Ljubljani požar v šupi delavca Jožefa Bezlaja, ki se je v hipu razširil še na hlev in hišo ter vse skupaj do tal uničil. Nesrečni pogorelec trpi nad 100.000 dinarjev škode. Tudi ta oženj je bil po vseh znakih sodeč podtaknjen, kakor nedavno pri g. Fran Gradu. Požigalca pa do sedaj še niso izsledili.

Trgovec postal zdravnik. Te dni je dobil zdravniško diplomu na beograjski univerzi trgovec Asim Čermelić. Novi zdravnik se je l. 1924 vpisal v gimnazijo in v enem letu kenčal vseh osem razredov z maturo. nakar se je vpisal na medicinsko fakulteto, ki jo je, kakor smo zgoraj povedali, te dni dokončal in postal zdravnik.

Nečloveško ravnanje z lastno materjo. Domačini so prijavili orožniški postaji kovača Leopolda Bitenca iz Senovega zaradi nečloveškega ravnanja z 80 let staro materjo. Orožništvo in zdravnik so uvedli preiskavo in resnično našli v hiši kovača Bitenca staro ženo ležati v neki luknji, popolnoma zamerjeno. Do kosti sestradana in do krvi objedena od raznega mrčesa. uši in bolh je revica pričakovala smrt. Sin in sinaha sta imela zgoraj v hiši lepo opremljeno stanovanje, mater sta pa porinila v temno luknjo v kovačnici. Zdravnik je ugotovil, da zasluži tako postopanje najstrožjo obsodbo.

Deklico polila s špiritom in jo zažgala. Dva mladoletna brivska pomočnika iz Grdelice v Srbiji sta v brivnici polila 4-letno deklco s špiritom in jo nato zažgala. Dekletoe je strašnim opeklinam podleglo. Proti storilcema je bila uvedena sodna preiskava.

Najbolje kupite

nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Beungerjevo, puloverje, telovnike (vestije) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezenine, gumbe, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Izseljevanje v Kanado ostane radi ne ugodnih delavskih razmer še do nadaljnjega ustavljeno. Oni interesi, ki imajo pri raznih parobrodskih družbah za Kanado še položene are, naj to naznanijo ob priložnosti tozadnega potrdila izseljeniškega nadzorniku v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 24, ob navedbi, če zahtevajo vrnitev položene are.

Večerni pozdrav z bombo. V vasi Pajazitovi pri Kragujevcu je vrigel nekdo v večernih urah bombo v spalnico bivšega župana Milorada Lukića, ki je eksplodirala ter Lukića in njegovo ženo smrtno nevarno ranila. Lukić je osumil atentata sedanjega župana iz dotične občine.

Stražnik ustrelil delavca. Jeseniški občinski stražnik Josip Kavčič je na pustni torek pozno ponoči opozoril goste v Brunčevi gostilni na policijsko uro in jih pozval, da naj zapustijo prostore. Ko se je obrnil in hotel oditi, mu nekdo izmed gostov zavpije: »Polica! nas ne bo komandiral.« Kmalu na to sta se spopadla stražnik in delavec Janko Koršec. V samoobrambi je redar ustrelil in krogla je smrtno nevarno zadela delavca v rame in se ustavila sredi hrbtenice. Prepeljali so ga v bolnico.

Hudobno maščevanje odpuščenega delavca. Sobni slikar Žimbek iz Zagreba se je sprl s svojim gospodarjem Jokom Vrljanom. Da bi se Žimbek nad njim maščeval, je zasledoval njegovo 14-letno hčerko, katero je pretekli teden napadel in jo z nožem tako razmesaril, da je kmalu podlegla poškodbam. Zločinca so prijele policijske oblasti.

Smrtna nesreča z možnarjem. Muslimani praznujejo te dni svoj veliki praznik bajram. Po stari navadi proslavljajo ta praznik po mnogih krajih z možnarji. V Mostarju je prižgal nabiti možnar 20-letni Alija Školjić. Ker se ni smodnik vnel, je pogledal od blizu, kaj naj bi bilo temu vzrok. V istem hipu je smodnik eksplodiral in mladega fanta je razneslo na drobne kosce.

Avstrijski poljedelski minister Thaler namerava menda odstopiti in se z večjim številom kmetovalcev preseliti v Južno Ameriko, kjer nameravajo ustanoviti posebne farmerske kolonije. Kakor pišejo listi, jim je argentinska vlada obljubila brezplačno potrebno zemljišče.

Pretep v avstrijskem parlamentu. Preteklo sredo so se v avstrijskem parlamentu spopadli poslanci kakor fantje v oštariji. Bitka se je vnela med socialnodemokratskimi poslanci in poslanci takozvanega »Heimat-bloka«. Leteli so po zraku stoli, tintniki, papir in padale po glavah težke bunke in brce. Z veliko težavo so drugi poslanci pretepajoči stranki razdvojili. Povod za napad so dali Heimat-blokovci, ker so motili socialnodemokratskega govornika.

Amerika in ruski izvoz. Amerika je prepovedala uvoz lesa in lesnih izdelkov iz štirih ruskih pokrajin, v katerih so zaposleni kaznjenci. Uvoz bo dovoljen le tedaj, če bodo uvozniki dokazali, da uvoženo blago niso izdelali kaznjenci.

Znižanje dnevnic turškim poslancem. Turški parlament je sklenil znižati v slučaju potrebe poslanske dnevnice za 30%.

Naš izvoz v Avstrijo. Avstrija uvaža iz Jugoslavije predvsem pšenico in svinje. Lani je znašal naš uvoz iz Avstrije 1.600.000 meterskih stotov in se je le-ta postavila na tretje mesto. Zastopniki avstrijskih kmetov zahtevajo sedaj povišanje uvoznih carin od 9 na 45 zlat. kron na svinje do 120 kg in od 3—10 zlat. kron za svinje nad 120 kg. Pri pogajanjih za novo trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo bo vprašanje pšenice in svinj najvažnejše, kakor sta ravno ta dva predmeta glavni točki nazprave tudi pri sedanjih pogajanjih za sklenitev trgovske pogodbe med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Nesreča na Donavi. Pri izlivu Save v Donavo je trčil pretekli teden parnik »Celinje« v šlep »Rudnik« in povzročil nad 150.000 dinarjev škode. Človeških žrtev ni bilo.

S podmornico na severni tečaj. Kapetan Wilkins bo kmalu dovršil priprave za podmorsko potovanje na severni tečaj. Podmornica »Nautilus« je opremljena z vsemi potrebnimi aparati in stroji. Wilkinsu se je prijavilo in ponudilo 1200 oseb za spremstvo. Med njimi se nahajajo potepuhi in brezposelni, pa tudi mnogo milijonarjev, ki bi radi z nenavadno ekspedicijo postali še slavni na svetu. Seveda se Wilkins na vse te pustolovščini željne ljudi ne bo oziral, temveč bo vzel s seboj le 5 učenjakov in 12 mornarjev iz ameriške mornarice.

Tudi v Italiji huda zima. Srednja Italija, ki je po navadi obvarovana hude zime, ima letos ponekod do 1 metra snega. Koncem preteklega tedna so divjali po vsej gorejni in srednji Italiji hudi snežni viharji, ki so prizadeli veliko škode na telefonskem in brzojavnem omrežju, pa tudi na železnicah so snežni plazovi zaustavili promet.

Nova kmečka stranka se je ustanovila pred kratkim na Madžarskem. Na ustanovnem zborovanju so kmetje z vso odločnostjo nastopili proti veleposestniški politiki sedanje vlade. Vse davščine so prevržene na kmeta, ker nima nobene politične besede. Zahtevali so novo vlado, ki naj izvaja novo politiko.

Roparji napadli cel tovarni vlak. Na Poljskem je 60 oboroženih roparjev napadlo tovarni vlak. Banditi so skočili na vagono, zvezali železničarje in nato izropali vsakovrstno blago. Po storjenem zločinu je roparska banda pobegnila in oblasti jo zaštonj zasle tujajo.

Najhitrejši vlak vozi v Italiji med Milanom in Benetkami in sicer 125 km na uro.

Bivši zidar — grof. Na Mussolinijev predlog je italijanski kralj podelil grofovski naslov bivšemu italijanskemu zidarju Antoniju Campagna, ki se je pred mnogimi leti izselil v Ameriko in si tam s časoma pridobil veliko premoženje. Grofovski naslov je dobil zaradi posebnih zaslug za fašizem v Ameriki.

Strašna smrt 3000 rudarjev. Angleški listi poročajo iz Mandžurije o strašni katastrofi, ki se je zgodila v rudniku Fušunu, kjer je storilo strašno smrt 3000 rudarjev. V rovih je vsled neke eksplozije nastal požar. Rudniška družba je pa pustila enostavno rove zazidati, ne meneč se za življenje tisočev rudarjev, ki so bili zaposleni v rovih. Prometni minister kitajske vlade je odredil proti družbi strogo preiskavo.

Parnik eksplodiral. Na parniku »Leander«, ki je bil na potu iz Bremena v Rigo, so eksplodirali sodčki z bencinom in oljem. Eksplozija je bila tako močna, da je popolnoma razneslo parnik. Mornarji so pravčasno pobegnili z ladje in se rešili na ledeno ploščo.

Vsak kmet mora biti naročnik KMETIJSKE MATICE!

Pisemske znamke - vir dohodkov

Dandanes slišimo povsod glas o potrebi varčevanja. Zaradi varčevanja odlagamo izvršitev važnih javnih del, šolski zavodi pa morajo leta in leta čakati na potrebne podpore in umetniki se morajo težko boriti za kruh.

Poznamo pa vendar le še eno sredstvo, kako dobiti denar, samo redkokedaj se ga poslužujemo. To so različne znamke.

Med svetovno vojno so v Avstriji, pa tudi v drugih deželah izdali cele serije raznih znamk, ki jih širša javnost ni niti videla, ker so jih kar na debelo prodajali raznim trgovcem in zbiralcem znamk. L. 1920. je izdala nova Avstrija posebne znamke za Koroško, l. 1921. za poplavljenca itd. Znamke so bile umetniško izdelane in so dosegle prav lepe cene v korist onih, za katere so bile izdane.

V Švici izdajajo že od l. 1915. naprej vsako leto na jesen nove znamke v dobrodelne namene, zlasti za razne ustanove za mladino. Pa tudi bogate države, kakor Francija, Anglija, Amerika itd., izdajajo vsako leto kakšne nove znamke, da dobe sredstva za kakšne posebne namene. Na svetu je namreč dandanes neverjetno veliko število zbiralcev mark, ki takoj vsako izdajo novih znamk pokupijo, potem pa čakajo nekaj let, da znamke pridobijo na ceni.

V Rusiji so izdali l. 1921. in l. 1922. posebne znamke, da so z izkupiškomo kupovali živež za gladujoče, v Mehiki pa so z izkupiškomo za posebne znamke nabavili sredstva za zatiranje kobilic.

Seveda morajo biti znamke lepe in sočno izdelane, če naj dosežejo pravo ceno.

Kaznjenci, ki postanejo zopet poštenti.

Nagnjenje in hrepenenje ljudi po denarju brez dela in po čim večjem uživanju je menda staro, kolikor je star človeški rod. Iz tega nagnjenja in hrepenenja se rode pa tudi najrazličnejši zločini, ki jih roka pravice silno trdo zasleduje, od navadne skromne tatvine do živinskega poboja in ropa. In kdor zaide enkrat na to pot, najde le redkokedaj nazaj v pošteno človeško družbo, ampak ostane navadno tudi po prestani kazni tam, kamor ga je zanesla nesrečna usoda. Kakor pa so izjeme povsod, tako tudi tukaj.

Pred leti so obsodili nekega zelo nevarnega vlomilca na 12 let težke ječe. Ko pa je svoj kazen prestal, se je seznanil s hčerko nekega gostilničarja, s katero se je tudi oženil. Žena je znala nekdanjega zločinca in kaznjenca spraviti na pravo pot. Dala mu je nekaj denarja od svoje dote na razpolago, da je mogel mož začeti trgovino z lesom in z živino — in glej, mož ima danes svoj lep avtomobil, ima svojo hišo in je dober državljan, ki točno plačuje svoje davke.

Zanimiv je tudi slučaj znanega pustolovca Henrika B. Takoj po vojni se je namreč pojavljal po raznih velikih evropskih mestih eleganten gospod, ki se je nastanil vedno le v najboljšem hotelu in ki je imel s seboj vedno svojega služabnika in tajnika. Izdajal se je redno za zastopnika kakšnega ameriškega bogataša, ki ima nalogo, da nakupi velika zemljišča. Ponudb za prodajo oziroma za nabup zemljišč je bilo vedno dovolj, in ljudje so se kar trgali, kdo bo smel elegantnemu gospodu lepo na skrivaj stisniti v roke visoko provizijo. Komaj pa je elegantni gospod imel večjo ali manjšo provizijo v rokah, ga je s služabnikom in tajnikom vred vzela noč! Policija je rabila nad leto dni, da mu je prišla na sled, končno pa so moža le zalotili v Parizu. Zapriji so ga 6 let. Ko pa je stal pred sodiščem, se je za njegov proces zanimala

neka premožna ženska in ta mu je po prestani kazni dala toliko denarja na razpolago, da si je kupil hotel. Kot lastnik hotela je sicer vpisana gospa, toda cela okolica ve, kdo da vodi podjetje in mož uživa danes povsod dober sloves.

Neki Peter G. pa je bil svojčas strah in trepet Parižanov, ker je bil eden najbolj predrznih roparjev. Obsodili so ga na 10 let, ki jih je moral prebiti v neki francoski kaznjenski naselbini v Srednji Ameriki. Od tam pa je z veliko nevarnostjo pobegnil v Brazilijo in je danes tam bogat lastnik ogromnih nasadov bombaža in kave.

V Italiji pa so nekoč zaprli nekega pesnika, ki je v ječi napisal svoja najboljša dela, ki jih je tako drago prodal, da je lahko začel po prestani kazni novo življenje. Tudi o nekem švedskem pesniku pripovedujejo, da je šele v ječi našel čas, da je napisal 4 romane in 2 gledališki igri, ki sta mu prinesli po zaporu čast in bogastvo.

Gospodarstvo Kmečki gozdi in trgovina z lesom.

Včasih so nas učili, da je gozd kmetom hranilnica. Naši hribovski kmetje si morajo po dohodkih iz gozda vrnati svoje gospodarstvo, če hočejo, da se obdrže. Zgube pri kmetijstvu (poljedelstvu) mora pokrivati kmet iz gozda, če pa ni potrebe, je pa najbolje, da mu raste denar v gozdu. Zato je res dobro, da je gozd kmetova hranilnica, ki jemlje iz nje dober gospodar le takrat, kadar je v potrebi. Take potrebe so ob času nesreč, investicij in izgovarjanja dot ali užitka. Po kakovosti gozda se tudi spozna gospodarja. Če je gozd preveč izsekan, je že znamenje, da ni nekaj v redu. Danes dosti prijateljev narave, to so vsi hribovlazci, gledajo naše gozde in se ne izražajo preveč pohvalno o njih; lepih debelih dreves se malo vidi, pač pa goljave, mladiče in grmovje. Naši predniki so imeli lepše gozde, ki smo jih mi že skoraj izsekali.

Med svetovno vojno in prva leta potem so se gozdi zarastli, ker se je prav malo sekalo.

Pred desetimi leti pa je začela v gozdih peti sekira, sekalo se je vse vprek, če je bila kupčija boljša, tudi droben les. Cene za les so se tekom let zelo menjavale in sicer od 100—300 Din za okrogli les pri bolj oddaljenih žagah. Kdor je bil prebrisan, je sekal in prodajal takrat, ko so bile boljše cene in je s tem mnogo pridobil. Ker so bile l. 1928 in 1929 visoke cene, je nastalo tako povpraševanje žagarjev in trgovcev za les, da se ga je pol preveč nasekalo. Vsled prevelike produkcije na žagah pa je nastala občutljiva kriza pri trgovini z lesom in so cene za polovico padle, K temu je prišla pa še Rusija na svetovni trg s svojim lesom in zastoj pri nas je bil popoln. Dokler ne bodo prodane sedanje zaloge lesa, ne moremo misliti na boljše cene. Najbolje bo zaenkrat, da gozdi malo počivajo. Vsaj je malo gospodarjev, ki niso zadnjih pet let sekali in tudi posekali za sekanje godna drevesa. Cene za les so pa tudi tako nizke, da se v oddaljeni krajih ne izplača sekati. Če računamo s tem, da dober gospodar izsekava debela drevesa vsakih 10—15 let, pridemo do zaključka, da so kmečki gozdi za 5—10 let izsekani. Treba bo tudi skrbeti zato, da se v gozdih v bližini vasi obdržijo taka drevesa, ki so potrebna za ostrejša v slučaju požara. Dolgi trami se težko prevažajo po slabih potih. Ob raznih slavnostih se za mlaje posekajo najbližja in najlepša drevesa, ko pogori, pa ni lesa za ostrejšje. Živimo v času krize in bo treba na vse misliti. Naši predniki so zato boljše skrbeli, ker so imeli potrebni les na raz-

polago. Kmetom bo treba samo svetovati: Varčujte s svojimi gozdi in izboljšujte jih. Gozd pa tudi nese dobre obresti, ker z varčevanjem pripravimo boljši les, odpravimo zastoj v trgovini in s tem dosežemo boljše cene. Kakor pri vseh kmetijskih panogah, bo treba tudi v gozd investirati nekaj denarja. Gozd je treba nasajati in trebiti nepotrebne grmovja. Tu pa pridejo v poštev kmečke hranilnice. Vsaj se je pred 30 leti pri ustanovitvi rafajznovih hranilnic posebno poudarjala važnost z ozirom na gozde, ker naš kmet ni nikjer toliko zavrzel, kakor pri lesu, bodisi da ga je preceno prodal, ali gozd prezgodaj posekal. Prišli bomo pa splošno do tega, če se hočemo izogniti krizi, da bo kmet naloženi denar porabil v zboljšanje gospodarstva, ne pa kakor dosedaj pošiljal denar v mesta, da drugi z njim kupčujejo. Za begom denaria z dežele sledi beg ljudstva.

Gozdom so v tesni zvezi naše ceste. Kmet je zadnja leta veliko izdal za banovinske, sreske in občinske ceste in pota. Vsled preoblike vlage in kopnih zim so pota pri toliki vožnji lesa veliko trpela. Pri nekaterih cestnih okrajih so bile cestne naklade do 500 % potem za vsaka pota do 200 odstotkov, povrh tega še občinski davek od kub. m, potem davek od vagonov in šranga. Zadnje leto so se ceste že zelo zboljšale, ker se je malo vozilo po njih, če bo še letos, kakor vse kaže, tako, bi se ceste pri dobrem gospodarstvu cestnih odborov brez kuluka lahko zboljšale. Pri pravilnem gospodarstvu kmet ne bo dosti izvažal, nač pa bo veleposestnik, ki ima dobro zaraščene gozde, vporabil ceste in pota: zato bo poskrbeti, da ne bo kmet s svojim poljem vzdrževal cest. Kmet.

* * *

Razpored licencovanja plemenskih bikov v letu 1931., srez Kranj. Licencovanje se vrši v ponedeljek, dne 4. maja: ob 8. uri zjutraj v Poljanah, na sejmističu, za občini Javorje in Poljane; ob 10. uri zjutraj v Hotavljah, na križpotju, za občini Trata in Oslica; ob 11. uri zjutraj v Trebiji, pri kovaču, za občini Trata in Oslica; ob 1. uri popoldne v Fužinah, pred gostilno, za občino Oslica; v torek, dne 5. maja ob 9. uri zjutraj v Škofji Loki, na sejmističu, za občine Stara Loka, Škofja Loka, Zminec in Sora; v sredo, dne 6. maja ob 8. uri zjutraj v Selcah, pred gostilno »Frčiča«, za občini Selca in Zelezniki; ob pol 12. uri dopoldne v Podrožju za občino Sorica; v četrtek, dne 7. maja ob 7. uri zjutraj v Prašah, pri Vrhuncu, za občino Mavčiče; v četrtek 7. maja ob 7. uri v Prašah, za obč. Mavčiče; ob 9. uri zjutraj pri Sv. Valburgi, pred Joškovo gostilno, za občini Smlednik in Voglje; ob 11. uri popoldne v Cerkljah, na živinskem trgu, za občino Cerklje; ob 13. uri popoldne v Lužah, na Barletovem dvorišču, za občini Senčur in Valesovo; ob 16. uri v Preddvoru, pred Križnarjevo gostilno, za občino Preddvor; v petek, dne 8. maja ob 8. uri zjutraj v Kranju, na živinskem trgu, za občine Hrastje, Kranj, Strazišče, Sv. Jošt, Predoslje in Naklo; v soboto, dne 9. maja ob pol 10. uri v Trziču, na Pristavi pri Primožiču, za občine Kovor, Sv. Ana, Sv. Katarina, Križe in Trzič; v sredo, dne 13. maja ob 9. uri dopoldne v Zg. Kokri (Povšnar), za občino Preddvor; ob 10. uri dopoldne na Zg. Jezerskem, pred Kazino, za občino Jezersko. — Obisk teh licencovanj se priporoča vsem živinorejcem, ki se zanimajo za gorenjsko pingavsko pasmo, zlasti pa živinorejskim zadrugam, ker bo na licencovanjih prilika za nakup dobrih bikov, a tudi za medsebojno spoznanje in stike med bikorejci.

* * *

Vaški odmevi.

Čitamo, da je predložen načrt novega obrtniškega zakona. Merodajni činitelji naj se zavedajo, da posega obrtni zakon tudi globoko v kmečke gospodarske razmere. Zato priporočamo, da naj bo obrtni zakon tak, da ne bo prisiljen kmet za vsako najmanjše delo klicati izučenega mojstra. Kajti, kje naj dobi danes kmet toliko denarja, da bi mogel plačati za kmečke razmere dragega obrtnika. Pomisliti je treba, da so nam dosedaj po mnogih krajih napravili proti mali odškodnini skoro vse potrebščine sposobni samouki rokodelci, ki so na vasi doma in vedno pri roki.

SEJMI:

1. marca: Krka, Nova vas, Planina, Štaj., Cirkovce, Konjice.
2. marca: Pišce, Unec.
3. marca: Preska, Vransko, Gor. Ponikva, Koprivnica, Oplotnica.
4. marca: Petrovče.
6. marca: Sv. Peter pod Sv. gor.
7. marca: Zalog.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	13'50 Din
1 avstr. šiling	7'98 >
1 angleški funt	276'20 >
1 švicarski frank	10'94 >
1 ameriški dolar	56'50 >
1 francoski frank	2'22 >
1 čehoslovaško krono	1'68 >
1 italijansko liro	2'98 >

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,

dne 16. februarja 1931.

Govedina: Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 16 do 20, II. 14 do 18, III. 10 do 12 Din.
Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 23, II. 18 Din.
Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 20 do 23, II. 16 do 18 Din.
Drobnica: 1 kg koštrunovega mesa 14 do 15, jagnjetine 18 do 20 Din.
Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din.
Perutnina: Piščanec, majhen 15, večji 20, kokoš 25 do 30, domači zajec manjši 4 do 10, večji 12 do 20 Din.
Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50 do 3, 1 kg surovega masla 25 do 28, 1 kg čajnega masla 36 do 44, masla 36 do 40, bohinjkega sira 24, sirčka 7 do 8, eno jajce 1 do 1'25 Din.
Pijače: 1 liter starega vina 16 do 22, 1 liter novega vina 10 do 14, 1 čaša piva 3 do 4'50, 1 vrček piva 4 do 4'50, 1 steklenica piva 5'50 do 6 Din.
Kruh: 1 kg belega kruha 4, črnega in rženega 3'50, 1 navadna žemlja — 50 Din.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 12, jabolk I. 10, II. 8, III. 5 do 6 Din.
Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80 do 84, Santos 52 do 54, Rio 36 do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 80 do 90, III. 66 do 70, IV. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 12 do 12'50, sladkorja v kockah 13'50, kavne primesi 18, riža I. 9, riža II. 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4% 4'75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2'50, drobne 2'75, celega popra 70, mletega popra 72, 1 liter petroleja 7'50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luža 3'75, čaja 80 Din.
Mleviski izdelki: 1 kg moke št. 0 3'75, št. 2 3'80, št. 4 3'25, št. 6 2'20, kaše 5 do 6, ješprenja 5 do 6, ješprenjčka 8 do 10, otrobov 1'56, 1 kg koruzne moke 3 do 3'50, koruznega zdroba 4 do 4'50, pšeničnega zdroba 4 do 5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3'50 Din.
Zito: 1 q pšenice 200 do 210, rži 180 do 185, ječmena 180 do 190, ovsa 190 do 230, prosa 180 do 190, koruze 140 do 145, ajde 175 do 185, fižola ribničana 270, prepeličarja 280, graha 8 do 10, leče 8 do 10 Din.
Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 46', 1 kub. m trdih drv 140 do 150, mehkih drv 70 Din.
Krma: 1 q sladkega sena 100, polsladkega sena 85, kislega sena 70 do 75, slame 50 do 70 Din.

Ali si že član Kmetijske Matice?

ŠIVALNI STROJI

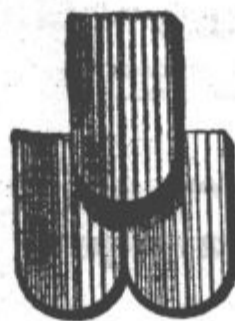
„GRITZNER“
 „ADLER“
 in kolesa,
 najboljši material,
 precizna konstrukcija, krasna
 oprava ter najnižja cena
 so samo pri

Vočletna garancija!
 Post v vosezju brezplačno!

Jos. Petelinc, Ljubljana

ob vodi, v bližini Pražernovega spomenika

Opeko in
 strešnike

vseh vrst, za sidavo hiš, iz
 znanih karlovskega opekarn
 „ILOVAC“
 dobavlja franko vsaka postaja
 po konkurenčnih cenah samo

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO
 »EKONOM«, LJUBLJANA Kolodvorska
 ulica št. 7

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
 kovaški premog

Vam nud

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
 Dunajska cesta 46. Telefon 24-26

RADIOBALZAMIKA
 ZANESLJIVO
 SREDSTVO
 PROT: REVMATIZMU,
 PREHLADU in ISHIJASU.
 LABORATORIJ BEograd
 DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI D.N. 75

Fabiani & Jurjovec
 Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
 SUKNE NEGA BLAGA
 za moške in ženske obleke.
 Lepa izbira svilenih
 rut in šerp. Krojači in
 šivilje, pišite po vsoti!

Janko Češnik

Ljubljana

Lingarjeva-Stritarjeva ulica.

Pozor!

Pred nakupom svojih potrebščin za pomlad in poletje, za ženske in moške obleke oglejte si mojo lepo zalogo najnovejšega blaga kakor: blaga za ženske obleke in plašče (montelne), perilne svile, žameta, delena in drugega. Za moške obleke: modno sukno (štof), ševiot od 60 Din naprej, modni kamgarn, ševiot za modne in športne obleke od 100 Din naprej. Največja izbira svilnatih, volnenih šerp in rut.

Samo češko in
 angleško blago!

Poštenost mojega podjetja je znana.

Kmetovalci!

V današnji prido-
 bitni krizi je edini
 in sigurni dohodek
 vzreja plemenite ži-
 vine. Da si to osigurate in spoznate vse vrste plemenite živine in bistva, in da stopite v stik z inozemstvom, posetite Razstavo in sejem plemenite ži-
 vine v Novem Sadu od 14. do 18. III. 1931.
 Popust na drž. železnicah za posetnike in živino.
 Natančnejša pojasnila daje ravateljstvo razstave.

1000 Din
 tedensko

zasluzite z obiskovan-
 jem v Vašem okraju.
 Znamko za odgovor.
 TOVARNA KOSMOS
 Ljubljana, p. pred. 307.

Oblastveno koncesijonirana
 šoferska šola
 GOJKO PIPENBACHER
 Ljubljana, Gosposvet-
 ska cesta št. 12
 Zahtevajte informacije

Polnomastni, polmastni in trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah
 EKONOM, Ljubljana
 Kolodvorska ulica 7

Pozor kmetovalci!

Vsak dober kmetovalec ima že danes zgrajeno gnojnično iamo, pač pa mnogim manjka še prepotrebni gnojnični sod z razpršilnikom katerega naj si takoj nabavi po dnevnih cenah pri sodarskem mojstru IVANU MEVEDU Tacen pod Šmarno goro

Zastopnike

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo „CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. p Ljubljana. Poštni predal 248.

EKONOM

OSREDNJA
 GOSPODARSKA ZADRUGA
 V LJUBLJANI
 Kolodvorska ulica 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov najfinejšo bananaško in domačo moko, krmila, specerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Spomladna setev

Travniki, pašniki, krmne rastline
so najbolj hvaležne za gnojenje s

Tomasovo žlindro

Znamka

Zvezda

Tomasova žindra

je izdatno učinkujoče, zato ceneno fosfatno gnojilo.

Tomasova žindra

vsebuje poleg fosforne kisline blizu 50% učinkovitega apna.

Tomasova žindra

je najbolj preizkušeno gnojilo za travnike, deteljiska in pašnike.

Tomasova žindra

učinkuje spomladi raztrošeno ravno tako dobro kakor jeseni.

Spisi o uporabi se dobe brezplačno pri

**Verein der Thomasmehlerzeuger
Berlin W. 35.**

Bo ečine in zbadanja
v kosteh - členkih
mišicah - ledjih
zobeh - glavi

odstranja
takoj

ALGA

za masažo

Masirajte se že nocoj - že zjutraj boste vsi
prerorejeni

ALGA se doblva povsod
1 steklenica Din 16

Po pošti pošlje
Laboratorij „ALGA“ Sušak

4 stek. 77 Din, 8 stek. 131 Din, 14 stek. 205 Din, 25 stek. 320 Din

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem
hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga
r. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 55/L.

Pravila proti plačilu Din 5,- v znamkah. Za odgovor
prosimo znamko.

Uradne ure od 8-12 in od 14-18.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA

prodaja se naj-
ugodnejših cenah
samo na debelo:

Premog,
domači in inozemski
za domačo kurjavo
in industrijske svrhe.

Kovški premog
vseh vrst.

Koks,
lvarniški, plavžarski
in plinski.

Brikete

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 15/L

Pristopajte k
Kmetjski Matlici!

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše
pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16-20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80-90% rastlinske hrane.

Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vino-
gradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelek tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal-Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforno kislino, kalij in apno.

Vsled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri „EKONOM-u“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošl. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Bezojavi: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2647

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po
5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 % brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev

Rezervo nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8-12 1/2, in od 3-4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12 1/2.

Podružnici v Kemniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

